

To: [redacted]@gelderland.nl]
From: [redacted]
Sent: Fri 1/14/2022 3:52:12 PM
Subject: Re: FW: Gunstige staat van instandhouding voor de Europese wolvenpopulaties
Received: Fri 1/14/2022 3:53:33 PM

Prima achtergrond, en ik beaam dit volledig.

We zien inderdaad maar al te vaak dat minimum-waarden als streefcijfers worden beschouwd, terwijl dat fundamenteel andere begrippen zijn.

En de genetische argumenten die we op tafel leggen (naar effectieve populatiegrootte) zijn ook maar beperkt tot genetische criteria, die cumulatief / additief zijn aan andere criteria.

tot gauw
[redacted]

On Fri, 14 Jan 2022 at 16:46, [redacted]@gelderland.nl> wrote:

Dag [redacted] de reactie van [redacted] had je al, deze stuur ik ook even omdat we elkaar volgende week spreken.
Groet, [redacted]

Van: info@studiowolverine.com info@studiowolverine.com <info@studiowolverine.com>

Verzonden: donderdag 6 januari 2022 14:35

Aan: [redacted]@gelderland.nl>; [redacted]@wur.nl
[redacted]@wur.nl>

Onderwerp: Re: Gunstige staat van instandhouding voor de Europese wolvenpopulaties

Dag [redacted]

Van mijn kant nog even een late gedachte ten aanzien van je verzoek aan [redacted]. De antwoorden die hij gegeven heeft kan ik enkel onderschrijven. [redacted] blijft het een en ander wat achter. Ook laten de verbanden wel eens te wensen over. [redacted] 13
[redacted]

Toch wil ik graag nog een enkele achtergrond gedachte meegeven.

De discussie bij een update van het wolvenplan laat zich onder politieke druk makkelijk toespitsen op de vraag wanneer de strenge eisen die door de habitatrichtlijn aan een soort toegekend worden, wat "soepeler" benaderd kunnen worden. En dat lijkt vervolgens, en niet alleen in Nederland, makkelijk tot een discussie die vraagt om kwantificering van bepaalde waarden op te stellen. In een dergelijke atmosfeer worden getallen genoemd die indicatief bedoeld zijn maar in het publiek domein tot streefgetallen verheven, die de grens in beleid markeren. Populair gezegd; "bij duizend roedels kan het geweer uit het vet gehaald."

Dergelijke absolute uitspraken roepen verwachtingen op die moeilijk waar te maken zijn, omdat het voldoen aan de richtlijn complexer is dan het behalen van een quotum. De Habitatrichtlijn stelt eisen aan een scala van parameters die tezamen de gunstige staat van instandhouding bepalen.

Naast bezetting van het historisch bekende areaal en voldoende geschikt habitat om een in omvang voldoende populatie te faciliteren om toekomstig uitsterven te voorkomen, wordt er ook een eis gesteld aan genetische variatie en de stabiliteit van een populatie.

En die stabiliteit is in een expanderende populatie zoals die zich in het CEW areaal ontwikkelt nog niet bereikt. Stabiliteit in een wolven populatie is niet direct uit te drukken in aantallen. Door de territoriale roedel structuur, bestaat er een behoorlijke dynamiek in roedels. Het ouderpaar heeft de meeste ervaring en vervult daarom tijdens de jacht een cruciale en meest actieve rol. Aan die rol kleven wel meer risico's en ook de verdediging van het territorium en daaruit voortvloeiende gevechten maken te samen dat sterfte de samenstelling van het ouderpaar sterk kan beïnvloeden. En daarmee de overleving van het gehele roedel. Naarmate het beschikbare habitat zich met aangrenzende territoria verdicht, ontstaat er langzaam aan meer stabiliteit. Een proces wat niet op een aantal valt vast te prikken. En hoewel wij

0000000324

in Europa verschillende expanderende wolvenpopulaties kennen, de Duits-Poolse laagland en de Frans-Italiaanse c.q. Alpiene laat de vervlechting zowel in areaal als op genetisch niveau nog wel wat op zich wachten.

Allemaal factoren waar nog aan voldaan moet worden om de gunstige staat van instandhouding te bereiken. Dat maakt het gerechtvaardigd de verwachtingen om meer ruimte aan beoogde beheer doelstellingen te bieden, te temperen. Het beheren van een populatie op kwaliteit is iets fundamenteel anders dan het aantalsmanagement zoals wij traditioneel kennen.

Het vergt daarom een zekere weerstand tegen de politieke waan van de dag. Daarvoor bijgaand deze gedachten van mij ter illustratie dat de discussie niet te makkelijk terug gebracht mag worden tot getallen maar voldoende inhoud moet blijven behouden.

Daarbij kreeg ik hier nog een aardig artikel in 'Natur und Landschaft' 1, uit januari 2021 onder ogen. Weliswaar al een jaar oud maar nog voldoende actueel:

Luchs und Wolf in Deutschland – Bewertung des Erhaltungszustand gemäss FFH-Richtlinie, pag. 34-41

Met wat nuttige beschouwingen. Wanneer je dit tijdschrift zelf niet ter beschikking hebt, kan ik je daarvan foto's sturen. (ik heb hier geen scanner o.i.d. alhier.)

Met vriendelijke groet,

--

[Research Institute for Nature and Forest - Belgium](#)

[Associate Professor KULeuven Ecology Evolution and Biodiversity Conservation](#)

[Cost Action 18134 G-BiKE STSM manager](#)

[IUCN/SSC Conservation Genetics Specialist Group](#)

[IUCN/SSC Large Carnivore Initiative for Europe](#)

[CEWolf consortium](#)

[Royal Society Open Science - Associate Editor](#)

[GEO-BON Genetic Composition Working Group](#)

Tel: +32

Meldpunt wolven Vlaamse overheid : wolf@inbo.be

